

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושי' ע.

עין משפט נר מצוה

ע.

ח א מיי פטיו מהל
 אסורי ביאה הלי'ו
 טושי'ע אהי'ע ס' ד וספי'
 ה וספי' טו:
 ב ב טושי'ע אהי'ע ס' ד
 טפ'ר א ביה'ג':
 י ג ד מיי פיי'ע מהל'
 אסורי ביאה הלי'ו
 טושי'ע אהי'ע ס' ד וספי'
 ב:
 יא ה טושי'ע חו'מ' ס' י
 ספי' ו ופי' קנל:
 יב ו מיי פכיה מהל'
 הנבדל ספי' ס' ד וספי'
 לאחין רח טושי'ע חו'מ' ס' י
 ח ספי' ד:
 יג ו מיי פכיה מהל'
 אסורי ביאה הלי'ו
 ספי' קנל טושי'ע
 לאחין ס' כח ספי' ה:
 יד ח מיי שס הלי' ד
 טושי'ע חו'מ' ס' י
 ספי' ג:

תורה אור השלם

1. ויאבדו בני ישראל
 הישבים מהגולה וכל
 הנבדל משממאת גוי
 הארץ אלהם לדרש לוי
 אלהי ישראל.
2. וישמע סנבלט החרני
 וטוביה העבד העמני
 וירע לקחם רעה גדלה
 אשר בא אדם לבקש
 טובה לבני ישראל.
 נחמיה ב י
3. כי רבים ביהודה
 בעלי שבועה לו כי חתן
 הוא לשכניה בן ארח
 ויהוה בן לקח את בת
 משלם בן ברכיה:
 נחמיה ו יח
4. ואלה העולים מתל
 מלח תל הרשא כרוב
 אדון ואמר ולא יכלו
 להגיד בית אבותם
 וירעם אם מישראל
 נחמיה ז טא
5. בני בגדו כי בנים ירים
 לקדו עתה יאבלם חרש
 את חלקיהם: הושע ה ז

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גוי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהוה בן לקח את בת משלם בן ברכיה וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזי הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איכא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וירעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וירעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני חשובים ככרוב והם שמו עצמם כנמר איכא דאמרי אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם כנמר הן חשובים לפני ככרוב אמר רבה בר רב הונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הנושא אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ב'ה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמא תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו [א] אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ויכול הפוסל פסול ואינו מדבר [ב] בשבחה לעולם ואמר שמואל בכמומו פוסל ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזיל לא מיבעי לך למיזיל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דכי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפטיא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשר ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל

לא תאכל: ואפילו זרע אין לה ושבח אל בית אביה חזרת לתרומה ואינה חוזרת לחמה ושוקי: לשכניה בן ארח. ישראל היה: וטו ממאי דהוה ליה זני. לטוביה ולזנו מנשים הללו מצת שכניה ומצת משלם: וטו. אפי' היו להם ממאי דמנבל עלו אותם נשים וזניהם דילמא בלחך ישראל נותרו צימני גדליה אותם שכניה ומשלם ושם נשאו טוביה וזנו את צנוניהם [ו] ולא יכלו להגיד בית אבותם וירעם אם מישראל הם היינו שתוקי ואסופי: למעשה סדום. שהיו מגלי עריות דכתיב [בראשית יג] רעים וחטאים רעים גופם וחטאים בממונם ואמרין בחלק [סנהדרין דף קט: דמחי לאתתא דחבריה ומפילה א"ל תהו גבך עד דמעברא [ו] הרי ממוזים לגבי ישראל: הרשא. לשון ממרשה: זני אבותם. אביו: וירעם. אמו: זה אסופי. דאילו שתוקי מכיר להודיע אמו שהיא מישראל והכא לא ידעו אם מישראל הם: אמר אדון. מסרם המקרא ודריש אדון כמו אדון אימר כמו אמר: אדון. הקב"ה: ככרוב. קדושים ככרובי הקדש כחיות הקדש דכתיב ציה [ויחזקאל י] פני הכרוב: נממ. כחיה זו שאינה מקפדת בזוג חזירתה: פאילו חרשו לו. משום דלא יכלו להגיד יחוסם קרי להו תל מלת. חרשא לשון חורש: זניס זריס. מאשה פסולה לו ולשם ממון נכסה דממסיס קרא יאכלם חדש את חלקיהם ממון שנשאה לשמו יאכלם בחדש אחד: ושמא אמר חלקו. כגון נכסי לאן ברוז: ולא חלקה. כגון נכסי מלוג דהיא לאו איסורא עבדא שחורה לישאה למיחס: שאינה הוגנת. פסולה לו: כופסו. הלוקה בצמדת מכות [דף קכ:]. כופתו וקשרו: רוצעו. מלקיהו ברצועה: ועל כלם כהנים לויים וישראלים: אליהו כותב. מאי דקאמר ואילו אי לו לפוסל זרעו ולפוגם את משפחתו כגון שנשא אשה שאינה הוגנת לו. [ו] והאי אליהו לאו אליהו דכתיב דמקרא הוא דא"כ מקמי דהוה אחי מאן כפתיא אלף שם מלחך הוא שהוא סופר למעלה: על הפוסל. מנגד ממד את המשפחות הוא עולמו פסול. ואינו מדבר בשבחה [ו] לעולם אין דרכו של נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה המתן עד שיטול שלוחו של רב יהודה שעומד כאן ליטול: זני שויסקל. לשון גנאי גרגרן אכול שויסקי עלי דכאמר בפסקים [דף קד: ו]. בלויי פסח מנרים מאן לימא לן דלא שויסקי עבדיהו זשם רבינו הלוי: שמטיה. דלשכתן דמנדים לכבוד הרב צמועד קטן [דף קט:]. אמרו ליה. לרב יהודה רגיל ההוא גברא דקרי לאינשי עבדי: לקמיה דרב הונא. לימלך צו אס יך לו ליך לפני רב נחמן: לא מיבעי לך למיזיל. לפני רב נחמן שאתה גדול ממנו ואתה ראש צפומבדיתא. ורב נחמן ראש צנהרדעא ודיין לראש

הנהגות הגר"א

[א] גמ' ולנשיא אשה שאינה הוגנת לו (ואילו כופתו והקב"ה רוצעו) ועל כלם כהנים לויים וישראלים: אליהו כותב. מאי דקאמר ואילו אי לו לפוסל זרעו ולפוגם את משפחתו כגון שנשא אשה שאינה הוגנת לו. [ו] והאי אליהו לאו אליהו דכתיב דמקרא הוא דא"כ מקמי דהוה אחי מאן כפתיא אלף שם מלחך הוא שהוא סופר למעלה: על הפוסל. מנגד ממד את המשפחות הוא עולמו פסול. ואינו מדבר בשבחה [ו] לעולם אין דרכו של נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה המתן עד שיטול שלוחו של רב יהודה שעומד כאן ליטול: זני שויסקל. לשון גנאי גרגרן אכול שויסקי עלי דכאמר בפסקים [דף קד: ו]. בלויי פסח מנרים מאן לימא לן דלא שויסקי עבדיהו זשם רבינו הלוי: שמטיה. דלשכתן דמנדים לכבוד הרב צמועד קטן [דף קט:]. אמרו ליה. לרב יהודה רגיל ההוא גברא דקרי לאינשי עבדי: לקמיה דרב הונא. לימלך צו אס יך לו ליך לפני רב נחמן: לא מיבעי לך למיזיל. לפני רב נחמן שאתה גדול ממנו ואתה ראש צפומבדיתא. ורב נחמן ראש צנהרדעא ודיין לראש

גלותא וחתניה דכי נשיאה כדאמרין צהעור והרעוב [חולין דף קכד]. משום דרב נחמן חתני' דכי נשיאה הוא מולול בשמעיה דר' יוחנן: יקרא דכי נשיאה. שהוא חתן הנשיא: אסור לעשות מלאכה בפני שלשה. שגנאי הוא ושלפלות לדור שכתופים לה שאין לו מי שיעשה מלאכתו: דגונדריתא. היינו מעקה בחדש הלשונות: מי סני. כלומר מכוער ושנוי לשון תורה ולשון שאר בני אדם שאתה מדבר בעמקי שפה. ומתכוין היה רב יהודה לתופסו דבדריו [ק] קנטרו להודיעו שלא היה לו להנשא עליו להזמין לפניו: אקרפטיא. ספסל: פילתא צרמוס רוחא. מתוך ששליש רוחו גסה הוא משנה צדיצורו: אינגא. כוס שהוא רביעית והיו רגילין לשתות כוס אחד משמקה העשויה לשתות שמרית וקוריהו אספרגום צמסכת צרכות [דף קד: ו]. כוס של רביעית וישן אפקס היה שגור צמסכה: פטיי דוגג. מצא בני שכן שמה: אין משתמשינ באשה. שלא ילמדנה להיות רגילה בין האנשים: קטנא היא. רב נחמן קאמר לה: לינשא. שם אשתו: קול באשה ערוה. שנאמר [ה] השמיעני את קולך ואם אשאל בשלומה תשיבני: אמר ליה רב נחמן אפשר. לשלוח לה שאילת שלום ע"י שליח: אין

אין